Κυριακὴ μετὰ τὰ φῶτα (Ματθ. 4, 12-17)
13 Ἰανουαρίου 2008

«Ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα
καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς».

Ὁ προφήτης Ἠσαΐας, ἀδελφοί μου, προλέγει ὅτι μέσα στὸ βαθύτατο σκοτάδι τῆς ἐποχῆς πρὸ τοῦ Κυρίου ἔμελλε νὰ ἀνατείλη μεγάλο καὶ θαυμάσιο φῶς. Καὶ πράγματι μὲ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Κυρίου ἀνατέλλει μία νέα φωτεινὴ πραγματικότητα, ἕνας χρυσοπόρφυρος ἥλιος, γιατί στὸ πρόσωπό Του καὶ ἡ προφητεία αὐτὴ ἐκπληρώνεται. Ἦλθε στὸν κόσμο καὶ προφητικὰ ἀπὸ τὸν πρεσβύτη Συμεὼν χαρακτηρίσθηκε «φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν». Τὸ σκοτάδι τῆς εἰδωλολατρείας θὰ διαλυθῆ καὶ τὸ ἀποκαλυπτικὸ φῶς θὰ ἐγκατασταθῆ μονίμως στὴ γῆ, γιὰ νὰ φωτίζη κάθε ἄνθρωπο ποὺ θὰ ἤθελε νὰ τὸ ἀντικρύση. Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης διατυπώνει αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἀλήθεια: «Ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο» (Ἰωάν. 1, 17). Ὁ ἱερὸς Ὑμνωδὸς ἀναφωνεῖ: «ἐπεφάνης σήμερον τῇ οἰκουμένῃ καὶ τὸ φῶς Σου Κύριε ἐσημειώθη ἐφ᾽ ἡμᾶς, ἦλθες, ἐφάνης τὸ φῶς τὸ ἀπρόσιτον (Κοντάκιον ἑορτῆς Θεοφανείων). Ὁ ἀπόστολος Παῦλος τοῦτο τὸ φῶς τὸ θεωρεῖ χάρη καὶ γιὰ αὐτὸ γράφει «ἐπεφάνη ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις» (Πρὸς Τίτον 2-11). Τοῦτο τὸ φῶς, τούτη ἡ χάρις, ἡ θεία χάρις, εἶναι ἡ εὔσπλαγχνη εὔνοια τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν ὁποία δωρίζει στὸν ἄνθρωπο τὰ χαρίσματά Του. Συνεπῶς τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ, ἡ χάρις Του, εἶναι δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ποὺ παρέχεται «ἐν Τριάδι παρὰ Πατρὸς δι᾽ Υἱοῦ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι (Ι. Καρμίρη, Τὰ δογματικὰ καὶ συμβολικὰ μνημεῖα τῆς Ὀρθοδόξου καθολικῆς Ἐκκλησίας Α΄, Ἀθήνα, σ. 400). Εἶναι δὲ δῶρον-δωρεά, γιατί δίνεται πλουσιοπάροχα ἀπὸ τὸν Κύριο, ὄχι γιὰ τὴν τυχὸν ἀξιομισθία τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ ἐπειδὴ ὁ δωρεοδότης εἶναι χάρις καὶ φῶς καὶ σωτηρία. Ὃς μὴ λησμονοῦμε δὲ ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ἀκόμα καὶ ἂν πράξη «πάντα τὰ διαταχθέντα», δὲν παύει νὰ εἶναι «δοῦλος ἀχρεῖος» καὶ νὰ ἔχη πράξει «ὃ ὤφειλε ποιῆσαι» (Λουκ. 17, 10).

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, πολλὰ ἀπὸ τὰ μεγάλα πνεύματα τῆς ἀνθρωπότητος πρόβαλλαν τοὺς ἑαυτούς τους ὡς σωτῆρες τοῦ κόσμου. Ὅμως παρῆλθαν καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ἰδέες τους. Τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ σταθῆ πλησίον τοῦ Χριστοῦ ἢ νὰ ἀναμετρηθῆ μὲ τὸ αἰώνιο φῶς Του καὶ τὴν διδασκαλία Του. Γιὰ αὐτὸ καὶ ἵδρυσε ἐπὶ γῆς τὴν Ἐκκλησία Του καὶ κατ᾽ αὐτὸν τὸν τρόπο τὸ φῶς τῆς διδασκαλίας Του

παραμένει διαρκῶς στὸν κόσμο. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ «Χριστὸς παρατεινόμενος εἰς τοὺς αἰῶνας». Ἡ Ἐκκλησία εἶναι τὸ δῶρο καὶ τὸ μέσον τῆς σωτηρίας. Ὁ Θεὸς θέλει «πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι» καὶ τοὺς προσφέρει ὡς δῶρο τὸ φῶς τὸ ἀληθινό, ἀλλὰ καὶ τὸ μέσον ποὺ τοὺς χρειάζεται γι᾽ αὐτὸ τὸ σκοπό, ποὺ εἶναι τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας Του. Ὁ Χριστὸς «φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθε» (Ἰωάν. 12,46). Ἀλλὰ παρὰ ταῦτα ἀπαισιόδοξη εἶναι ἡ εἰκόνα καὶ τῆς ἐποχῆς μας, τόσον ὥστε ὁ Κύριος εἶπεν: «Τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς» (Ἰωάν. 3-19). Ἡ ζωὴ τῆς ἀρνήσεως, ἡ ζωὴ τῆς φαυλότητος καὶ τῆς ἀδικίας, τὸ μῖσος καὶ ἡ ἔχθρα, ἡ πεισματικὴ παραμονὴ μέσα στὴν ἁμαρτία, ἡ ἀπουσία τῆς φιλοθείας ὁδηγοῦν τοὺς ἀνθρώπους στὸ σκότος καὶ τὴ σκιὰ τοῦ θανάτου. Καὶ ὁ «περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει. Ἕως τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε (Ἰωάν. 12,35).

Ἀγαπητοί μου, τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο ἀναφέρεται ἐπίσης στὴν ἔναρξη τῆς δημόσιας δράσεως τοῦ Θεανθρώπου καὶ τὸ περιεχόμενο τοῦ κηρύγματός Του ποὺ ἦταν καὶ εἶναι «Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Μὲ τὴν ὑπόδειξη αὐτὴ ὁ Θεὸς κάνει διάλογο, συνεχίζει τὸ διάλογο ποὺ εἶχε μὲ τὸν Ἀδὰμ στὸν Παράδεισο. Μετάνοια κήρυτταν καὶ οἱ προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὁ Προφητάναξ Δαυὶδ εἶναι ἀνήσυχος καὶ κραυγάζει «διεφθάρησαν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν, οὐκ ἐστὶ ποιῶν χρηστότητα ἕως ἑνός· πάντες ἐξέκλινον ἅμα ἠχρειώσθησαν» (ψαλμ. 13, 1-3). Δηλαδή, εἶναι διεφθαρμένοι καὶ μὲ τὴν ἁμαρτωλὴ καὶ ἀδιόρθωτη διαγωγή τους ἔγιναν μισητοὶ ἀπὸ τὸν Θεό. Τόσο πολὺ διαδόθηκε τὸ κακό, ὥστε δὲν ὑπάρχει κανεὶς ποὺ νὰ πράττη τὸ ἀγαθό, δὲν ὑπάρχει οὔτε ἕνας. Ἀλλοίμονο, ὅλοι ἐξετράπησαν ἀπὸ τὴν εὐθεῖα ὁδό, κατήντησαν ἀχρεῖοι καὶ διεφθαρμένοι. Σκοτάδι καὶ σκιὰ θανάτου βλέπει στὴ ζωὴ τῶν συγχρόνων του καὶ ὁ προφήτης Ὡσηὲ καὶ περιγράφοντας τὴν ἀνομία τους λέγει «οὐκ ἔστιν ἀλήθεια οὐδὲ ἔλεος, οὐδὲ ἐπίγνωσις Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἄρα καὶ ψεῦδος καὶ φόνος καὶ κλοπὴ καὶ μοιχεία κέχυται ἐπὶ τῆς γῆς καὶ αἵματα ἐφ᾽ αἵμασι σμίγουσι» (Ὡσηὲ 4, 1-2) δηλαδή, ἀκούσατε τὸν λόγο τοῦ Κυρίου, γιατί θὰ δικάση καὶ θὰ τιμωρήση ὁ Κύριος τοὺς κατοίκους τῆς χώρας αὐτῆς, ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει μεταξύ τους ἀλήθεια, οὔτε εὐσπλαγχνία, οὔτε γνώση καὶ σεβασμὸς τοῦ Θεοῦ. Ἀντιθέτως, πλημμύρισε ὁ κόσμος σας ἀπὸ κατάρες καὶ ψεύδη, φόνους, κλοπές, μοιχεῖες καὶ χύνονται συνεχῶς αἵματα καὶ ἀνακατεύονται τὸ ἕνα μὲ τὸ ἄλλο. Ἡ πρόταση καὶ σήμερα λοιπὸν τῆς Ἐκκλησίας εἶναι «Μετανοεῖτε» καὶ μακαρίζει ὅποιον «οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη καὶ ἐπὶ καθέδρᾳ λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν (ψαλμ. 1). Δηλαδή, εἶναι πανευτυχὴς καὶ μακάριος ἐκεῖνος ποὺ δὲν πῆγε ποτὲ σὲ συνέδριο καὶ σύσκεψη ἀσεβῶν καὶ δὲν στάθηκε σὲ δρόμο ἁμαρτωλῶν καὶ δὲν κάθισε ἐκεῖ ὅπου ἐπιμένουν χωρὶς μετάνοια νὰ παραμένουν διαφθαρμένοι ἄνθρωποι καὶ φθοροποιοί. Ἡ μετάνοια

εἶναι ὁ ἀσφαλὴς δρόμος ποὺ ὁδηγεῖ στὴν βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Καὶ ὅταν ἡ Ἁγία Γραφὴ ἀναφέρη τὴν βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ἐννοεῖ τὸν Κύριον καὶ τὴν κοινωνία μαζί Του, διότι ὅπου εἶναι ὁ βασιλεύς, ἐκεῖ εἶναι καὶ ἡ βασιλεία. Ἡ μετάνοια ζωοποιεῖ καὶ χαριτώνει καὶ ποτὲ δὲν τελειώνει. Ἡ μετάνοια εἶναι ὥρα χάριτος, εἶναι δῶρο ποὺ προσφέρεται ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ διατηρεῖ τὴν χάρη καὶ τὸ «φῶς τὸ ἀληθινό» στὴν ψυχή μας. Καὶ λέγοντας μετάνοια δὲν ἐννοοῦμε μία τυπικὴ ἐξομολόγηση ἀλλὰ μία ὁλοκληρωτικὴ ἀλλαγὴ ζωῆς. Θέλεις, ἀδελφέ, νὰ φορέσης τὴν φορεσιὰ τῆς μετανοίας; Μὴν πᾶς σὲ οἴκους μόδας ἢ σὲ καταστήματα ἐνδύσεως. Ἀγάπησε τὴν ταπείνωση, γιατί αὐτὴ εἶναι «στολὴ Θεότητος».

Κύριε, μεταμόρφωσε τὸ σῶμα μου, θεράπευσε τὴν ψυχή μου. Θέωσε μὲ τὴ χάρη Σου «τὴν Σωτήριον πᾶσιν ἀνθρώποις» τὴν ὕπαρξή μου. Ἀμήν.

Ἀρχιμ. Ν. Κ.